

S E Ç İ M
FAALİYETLERİNDE
KİŞİSEL VERİLERİN
KORUNMASI REHBERİ

S E Ç İ M

FAALİYETLERİNDE KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI REHBERİ

**SEÇİM FAALİYETLERİNDE
KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI
REHBERİ**

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU
Nasuh Akar Mah. 1407. Sokak No: 4 06520
Balgat-Çankaya/Ankara
Tel: 0 (312) 216 50 00 // Faks: 0 (312) 216 50 52
Web: www.kvkk.gov.tr

“Bu kitapta yer alan içeriklerin, bireysel kullanım dışında izin alınmadan kısmen ya da tamamen kopyalanması, çoğaltılması, kullanılması, yayınlanması ve dağıtılması kesinlikle yasaktır. Bu yasağa uymayanlar hakkında 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu uyarınca yasal işlem yapılacaktır. Ürünün tüm hakları saklıdır.”

İÇİNDEKİLER

Kısaltmalar	9
1. GİRİŞ	10
2. KURUM TANITIMI	10
3. AMAÇ VE KAPSAM	13
4. VERİ SORUMLUSU İLE VERİ İŞLEYEN	14
5. İLGİLİ KİŞİLER	16
6. İŞLENEN KİŞİSEL VERİLER	16
7. İŞLEME ŞARTLARI	16
7.1. Yüksek Seçim Kurulu ve İlgili Kamu Kurum Kuruluşları Tarafından İşlenen/Aktarılan Kişisel Verilere İlişkin İşleme Şartları	21
7.2. Siyasi Partiler Tarafından İşlenen Kişisel Verilere İlişkin İşleme Şartları	27
7.3. Bağımsız Adaylar ve Kişisel Verilerin İşlenme Şartları	44
8. GENEL İLKELER	47
9. VERİ SORUMLULARININ YÜKÜMLÜLÜKLERİ	48
9.1. Aydınlatma Yükümlülüğü	48
9.2. Veri Sorumluları Siciline (VERBİS) Kayıt Yükümlülüğü	49
9.3. Veri Güvenliğine İlişkin Yükümlülükler	50
9.4. Silme, Yok Etme, Anonim Hale Getirme Yükümlülüğü	51
10. İLGİLİ KİŞİNİN HAKLARI	53
11. ÖNERİLER VE TAVSİYELER	58

KISALTMALAR

2820 sayılı Kanun	:	2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu
2839 sayılı Kanun	:	2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu
298 sayılı Kanun	:	298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri Hakkında Kanun
6271 sayılı Kanun	:	6271 sayılı Cumhurbaşkanı Seçim Kanunu
Kanun	:	6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu
Kurul	:	Kişisel Verileri Koruma Kurulu
Kurum	:	Kişisel Verileri Koruma Kurumu
VERBİS	:	Veri Sorumluları Sicil Bilgi Sistemi
YSK	:	Yüksek Seçim Kurulu

1. GİRİŞ

Bu rehber, seçim süreçlerinde gerçekleştirilen kişisel veri işleme faaliyetlerinin değerlendirilmesi amacıyla Kişisel Verileri Koruma Kurumu (Kurum) tarafından hazırlanmıştır.

2. KURUM TANITIMI

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (Kanun), 24 Mart 2016 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabul edilmiş ve 7 Nisan 2016 tarih ve 29677 sayılı Resmî Gazetede yayımlanmış olup; Kanunla kurulan Kişisel Verileri Koruma Kurumu 12 Ocak 2017 tarihinde faaliyetlerine başlamıştır. Kurum, Kurul ve Başkanlıktan oluşur. Kurumun karar organı Kişisel Verileri Koruma Kurulu (Kurul)'dur. Başkanlık; Başkan, Başkan Yardımcısı ve hizmet birimlerinden oluşmaktadır.

Kanun'un 20'nci maddesine göre Kurumun yetki, görev ve sorumlulukları;

- Görev alanı itibarıyla, uygulamaları ve mevzuattaki gelişmeleri takip etmek, değerlendirmek ve önerilerde bulunmak, araştırma ve incelemeler yapmak veya yaptırmak,
- İhtiyaç duyulması hâlinde, görev alanına giren konularda kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, meslek örgütleri veya üniversitelerle iş birliği yapmak,

- Kişisel verilerle ilgili uluslararası gelişmeleri izlemek ve değerlendirmek, görev alanına giren konularda uluslararası kuruluşlarla iş birliği yapmak, toplantılara katılmak,
- Yıllık faaliyet raporunu Cumhurbaşkanlığına, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna sunmak,
- Kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmektir.

Kurul, Kurumun karar organı olup Kanun'un 22'nci maddesinde düzenlendiği üzere Kurul'un görev ve yetkileri;

- Kişisel verilerin, temel hak ve özgürlüklere uygun şekilde işlenmesini sağlamak,
- Kişisel verilerle ilgili haklarının ihlal edildiğini ileri sürenlerin şikâyetlerini karara bağlamak,
- Şikâyet üzerine veya ihlal iddiasını öğrenmesi durumunda resen görev alanına giren konularda kişisel verilerin kanunlara uygun olarak işlenip işlenmediğini incelemek ve gerektiğinde bu konuda geçici önlemler almak,
- Özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesi için aranan yeterli önlemleri belirlemek,
- Veri Sorumluları Sicilinin tutulmasını sağlamak,

- Kurul'un görev alanı ile Kurumun işleyişine ilişkin konularda gerekli düzenleyici işlemleri yapmak,
- Veri güvenliğine ilişkin yükümlülükleri belirlemek amacıyla düzenleyici işlem yapmak,
- Veri sorumlusunun ve temsilcisinin görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin düzenleyici işlem yapmak,
- Bu Kanunda öngörülen idari yaptırımlara karar vermek,
- Diğer kurum ve kuruluşlarca hazırlanan ve kişisel verilere ilişkin hüküm içeren mevzuat tasakları hakkında görüş bildirmek,
- Kurumun; stratejik planını karara bağlamak, amaç ve hedeflerini, hizmet kalite standartlarını ve performans kriterlerini belirlemek,
- Kurumun stratejik planı ile amaç ve hedeflerine uygun olarak hazırlanan bütçe teklifini görüşmek ve karara bağlamak,
- Kurumun performansı, mali durumu, yıllık faaliyetleri ve ihtiyaç duyulan konular hakkında hazırlanan rapor taslaklarını onaylamak ve yayımlamak,
- Taşınmaz alımı, satımı ve kiralanması konularındaki önerileri görüşüp karara bağlamak,
- Kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmektir.

3. AMAÇ VE KAPSAM

Seçimler, siyasal hakların kullanılması, vatandaşların yönetime doğrudan ve/veya dolaylı olarak katılımı açısından sağlıklı ve iyi işleyen demokrasilerin önemli unsurlarından birisidir. Ülkemizde *Anayasa ve kanunlarda düzenlenen hükümlere uygun olarak, Anayasa değişikliklerine ilişkin kanunların halkoyuna sunulması, Cumhurbaşkanı seçimi, milletvekili genel seçimi, mahalli idareler ile mahalle muhtarlıkları ve ihtiyar heyetleri seçimleri* yapılmaktadır.

Seçim faaliyetleri (seçmen kütüğünün düzenlenmesi, güncellenmesi, askıya çıkartılması, aday adaylığı, aday gösterme, kesin aday listelerinin ilanı, seçim propagandası, kamuoyu araştırmaları, oy verme vb.) kapsamında kamu kurumları ve siyasi partilerce kişisel verilerin işlenmesi kaçınılmazdır. Bu kapsamda, seçim süreçlerinde gerçekleştirilen kişisel verilerin işlenmesi faaliyetlerinin ilgili diğer kanunların yanı sıra Kanun hükümlerine de uygun olması gerekmektedir.

Seçim faaliyetlerinde yer alan kamu idarelerine, siyasi partilere, adaylara ve seçmenlere Kanun kapsamında yerine getirmeleri gereken yükümlülüklerin veya sahip oldukları hakların hatırlatılması, Kanun'un pratikte uygulanması açısından önem arz etmektedir.

Bu kapsamda rehberde Yüksek Seçim Kurulu (YSK) ve YSK ile ilgisi çerçevesinde ilgili kamu kurum kuruluşları, siyasi partiler, adaylar, bağımsız adaylar ve seçmenlere ilişkin değerlendirmelere yer verilmiştir.

4. VERİ SORUMLUSU İLE VERİ İŞLEYEN

Kanun'un 3'üncü maddesinde veri sorumlusu, "kişisel verilerin işleme amaçlarını ve vasıtalarını belirleyen, veri kayıt sisteminin kurulmasından ve yönetilmesinden sorumlu olan gerçek veya tüzel kişi" olarak tanımlanmaktadır.

Rehber kapsamında YSK, siyasi partiler ve bağımsız adaylar veri sorumlusu olarak ele alınmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 79'uncu maddesi uyarınca seçimler, yargı organlarının genel yönetim ve denetimi altında yapılmaktadır ve bu görev 7062 sayılı Yüksek Seçim Kurulunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile Yüksek Seçim Kurulu'na verilmiştir.

Yüksek Seçim Kurulu:

- Türkiye Cumhuriyeti Anayasası,
- 7062 sayılı Yüksek Seçim Kurulu'nun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun,
- 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun,
- 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu,
- 2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun,

- 3376 sayılı Anayasa Değişikliklerinin Halkoyuna Sunulması Hakkında Kanun,
- 6271 sayılı Cumhurbaşkanlığı Seçim Kanunu'nun

ilgili maddelerinde düzenlenen hükümler çerçevesinde seçmen kütüklerinin oluşturulması, düzenlenmesi, güncellenmesi, askıya çıkartılması, ilgililere verilmesi (sistem üzerinden veya basılı olarak), seçimle ilgili bilgi, belge ve listelerin ilgililere verilmesi vb. iş ve işlemler için kişisel verileri işlemekte, bu verileri yine ilgili hükümler çerçevesinde aktarabilmekte olup YSK, yürütülen bu faaliyetler bağlamında veri sorumlusudur.

YSK'nın görev ve yetkilerini düzenleyen 7062 sayılı Yüksek Seçim Kurulunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un 6'ncı maddesinde YSK'nın görevleri sayılmış olup, bu görevler arasında **YSK'nın kişisel verilerin işlenmesi ile ilişkili olabilecek görevleri şunlardır:**

- Seçimlerin başlamasından bitimine kadar, seçimin düzen içinde yönetimi ve dürüstlüğüyle ilgili bütün işlemleri yapmak veya yaptırmak,
- Seçmen kütüğünün oluşturulması, güncellenmesi, yönetilmesi ve denetimine ilişkin usul ve esasları belirlemek,
- Seçmen kütüğünün önemi ve düzenlenme yöntemleri ile seçmenlerin görev ve sorumlulukları hakkında tanıtım programlarıyla vatandaşları bilgilendirmek.

Öte yandan, Kanun'un 28'inci maddesinin (2) numaralı fıkrasında, “*Bu Kanunun amacına ve temel ilkelerine uygun ve orantılı olmak kaydıyla veri sorumlusunun aydınlatma yükümlülüğünü düzenleyen 10'uncu, zararın giderilmesini talep etme hakkı hariç, ilgili kişinin haklarını düzenleyen 11'inci ve Veri Sorumluları Siciline kayıt yükümlülüğünü düzenleyen 16'ncı maddeleri aşağıdaki hâllerde uygulanmaz*” hükmüne yer verilmiş olup ilgili fıkranın (c) bendinde “*Kişisel veri işlemenin kanunun verdiği yetkiye dayanılarak görevli ve yetkili kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarınca, **denetleme veya düzenleme görevlerinin yürütülmesi** ile disiplin soruşturma veya kovuşturması için gerekli olması*” hükmü yer almaktadır.

Bu durumda, Anayasa ve ilgili diğer Kanunlarda verilen yetki ile **seçimlerin yönetim ve denetiminden sorumlu olan** YSK'nın seçim faaliyetleri kapsamında işlediği kişisel veriler bakımından söz konusu istisna kapsamında olduğu ve Kanun'un aydınlatma yükümlülüğünü düzenleyen 10'uncu, zararın giderilmesini talep etme hakkı hariç, ilgili kişinin haklarını düzenleyen 11'inci ve Veri Sorumluları Siciline kayıt yükümlülüğünü düzenleyen 16'ncı maddelerinin YSK'nın seçimlerin yönetim ve denetimi kapsamındaki faaliyetleri bakımından uygulanmayacağı değerlendirilmektedir. Ancak, ilgili istisna Kanun'dan kısmi bir istisna hali olup Kanun'un diğer hükümleri uygulama alanı bulacaktır.

2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu (2820 sayılı Kanun) ile siyasi partilerin kurulmaları, teşkilatlanmaları, faaliyetleri, görev, yetki ve sorumlulukları, mal edinimleri ile gelir ve giderleri, denetlenmeleri, kapanma ve kapatılmalarıyla ilgili hükümler düzenlenmiştir.

2820 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinde siyasi partiler, “*Anayasa ve kanunlara uygun olarak; Cumhurbaşkanı, milletvekili ve mahalli idareler seçimleri yoluyla, tüzük ve programlarında belirlenen görüşleri doğrultusunda çalışmaları ve açık propagandaları ile milli iradenin oluşmasını sağlayarak demokratik bir Devlet ve toplum düzeni içinde ülkenin çağdaş medeniyet seviyesine ulaşması amacını güden ve ülke çapında faaliyet göstermek üzere teşkilatlanan tüzel kişiliğe sahip kuruluşlar*” olarak tanımlanmıştır.

Siyasi partiler, başta 2820 sayılı Kanun olmak üzere ilgili kanunlar gereğince kuruluş, üyelik, seçimlerde aday belirleme faaliyetleri, yetkili organlarının seçimi ve bunların ilgili mercilere bildirim vb. işlemler kapsamında kişisel verileri işlemekte, bu verileri yine ilgili hükümler çerçevesinde aktarabilmekte olup siyasi partiler de Kanun kapsamında veri sorumlusudur.

Bağımsız adaylar da seçim süreçlerinde kişisel veriler üzerinde Kanun'un 3'üncü maddesinde tanımlanan “*kişisel veri işleme*” faaliyetlerinde bulunmaları durumunda, Kanun kapsamında veri sorumlusu olarak değerlendirilebilecektir.

5. İLGİLİ KİŞİLER

Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun 3'üncü maddesinde, ilgili kişi, “*kişisel verisi işlenen gerçek kişi*” olarak tanımlanmış olup Rehber kapsamında ele alınan ilgili kişi grupları, seçmenler başta olmak üzere seçim süreçlerinde kişisel verileri işlenen gerçek kişilerdir.

6. İŞLENEN KİŞİSEL VERİLER

Seçimlerin düzenlenmesi ve siyasi partiler ile bağımsız adayların faaliyetleri kapsamında ilgili kişilerin muhtelif kişisel verileri işlenmektedir. Rehber kapsamında bu hususa 7'nci bölümde işleme şartları ile birlikte yer verilmiştir.

7. İŞLEME ŞARTLARI

Kanun'un “Tanımlar” başlıklı 3'üncü maddesinde kişisel verilerin işlenmesi, “*Kişisel verilerin tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla elde edilmesi, kaydedilmesi, depolanması, muhafaza edilmesi, değiştirilmesi, yeniden düzenlenmesi, açıklanması, aktarılması, devralınması, elde edilebilir hâle getirilmesi, sınıflandırılması ya da kullanılmasının engellenmesi gibi veriler üzerinde gerçekleştirilen her türlü işlem*” olarak tanımlanmıştır.

Kişisel verilerin hukuka uygun işlendiğinden söz edebilmek için, kişisel verilerin Kanun'da düzenlenen işleme şartlarına uygun şekilde işlenmesi gerekmektedir. Kanun'un 5'inci maddesinde “*kişisel verilerin işleme şartları*”, 6'ncı maddesinde ise “*özel nitelikli kişisel verilerin işleme şartları*” düzenlenmektedir.

Kanun'un “*Kişisel Verilerin İşlenme Şartları*” başlıklı 5'inci maddesinin (1) numaralı fıkrasında kişisel verilerin ilgili kişinin açık rızası olmaksızın işlenemeyeceği, (2) numaralı fıkrasında ise Kanunlarda açıkça öngörülmesi, fiili imkânsızlık nedeniyle rızasını açıklayamayacak durumda bulunan veya rızasına hukuki geçerlilik tanınmayan kişinin kendisinin ya da bir başkasının hayatı veya beden bütünlüğünün korunması için zorunlu olması, bir sözleşmenin kurulması veya ifasıyla doğrudan doğruya ilgili olması kaydıyla, sözleşmenin taraflarına ait kişisel verilerin işlenmesinin gerekli olması, veri sorumlusunun hukuki yükümlülüğünü yerine getirebilmesi için zorunlu olması, ilgili kişinin kendisi tarafından alenileştirilmiş olması, bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için veri işlemenin zorunlu olması ve ilgili kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemek kaydıyla, veri sorumlusunun meşru menfaatleri için veri işlenmesinin zorunlu olması şartlarından birinin varlığı hâlinde, ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın kişisel verilerin işlenmesinin mümkün olduğu hükümleri yer almaktadır.

Kanun'un 6'ncı maddesinde "Özel Nitelikli Kişisel Verilerin İşlenme Şartları" yer almakta olup özel nitelikli kişisel veriler maddenin (1) numaralı fıkrasında "Kişilerin ırkı, etnik kökeni, siyasi düşüncesi, felsefi inancı, dini, mezhebi veya diğer inançları, kılık ve kıyafeti, dernek, vakıf ya da sendika üyeliği, sağlığı, cinsel hayatı, ceza mahkûmiyeti ve güvenlik tedbirleriyle ilgili verileri ile biyometrik ve genetik verileri özel nitelikli kişisel veridir." olarak tanımlanmıştır. Anılan maddenin (2) numaralı fıkrasında özel nitelikli kişisel verilerin, ilgilinin açık rızası olmaksızın işlenmesinin yasak olduğu; (3) numaralı fıkrasında ise birinci fıkrada sayılan sağlık ve cinsel hayat dışındaki kişisel verilerin kanunlarda öngörülen hâllerde ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın işlenebileceği; sağlık ve cinsel hayata ilişkin kişisel verilerin ise ancak kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbî teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi, sağlık hizmetleri ile finansmanının planlanması ve yönetimi amacıyla, sır saklama yükümlülüğü altında bulunan kişiler veya yetkili kurum ve kuruluşlar tarafından ilgilinin açık rızası aranmaksızın işlenebileceği düzenlenmektedir.

Öte yandan seçim süreçlerinde bazı hallerde kişisel verilerin aktarılması da söz konusudur. Aktarıma ilişkin hükümler Kanun'un 8'inci maddesinde düzenlenmiş olup buna göre; "(1) Kişisel veriler, ilgili kişinin açık rızası olmaksızın aktarılamaz. (2) Kişisel veriler; a) 5 inci maddenin ikinci fıkrasında, b) Yeterli önlemler alınmak kaydıyla, 6 ncı maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen şartlardan birinin bulunması hâlinde, ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın aktarılabilir. (3) Kişisel verilerin aktarılmasına ilişkin diğer kanunlarda yer alan hükümler saklıdır."

Söz konusu hükümler çerçevesinde, kişisel verilerin ilgili veri sorumluları bakımından hangi işleme şartları kapsamında işlenebileceğine ilişkin değerlendirmelere yer verilmiştir.

7.1. Yüksek Seçim Kurulu ve İlgili Kamu Kurum Kuruluşları Tarafından İşlenen/Aktarılan Kişisel Verilere İlişkin İşleme Şartları

YSK tarafından ilgili mevzuat hükümlerine göre işlenen ve aktarılan kişisel verilerin bir bölümü 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun 5'inci maddesinin (2) numaralı fıkrasında düzenlenen hukuka uygunluk nedenlerinden (a) bendinde yer alan "**kanunlarda açıkça öngörülme**" kapsamına girmektedir. Bu durumda, ilgili kişinin **açık rızası aranmaksızın** kişisel verilerin işlenmesi mümkün olmaktadır. Örneğin:

- Seçmen kütüğünde işlenen kişisel bilgiler: Seçmen kütüğünde "seçmenin adı, soyadı, baba adı, ana adı, doğum yılı, doğduğu ilçe adı, oturduğu yer adresi"nin bulunması gerekmektedir (298 sayılı Kanun'un 34'üncü maddesi).
- Seçmen kütüğünün düzenlenmesi, güncellenmesi: Seçmen kütüğü adres kayıt sistemindeki yerleşim yeri adresi bilgileri esas alınarak her yıl yeniden düzenlenmekte, her seçim döneminde resmî belgeler esas alınarak güncellenmektedir (298 sayılı Kanun'un 33, 35, 36, 37'nci maddeleri).

- Seçmen kütüklerinin muhtarlıklarda askıya çıkarılması: Seçmen kütüğündeki yanlışların düzeltilmesi ve eksiklerin tamamlanması amacıyla; seçmen kütüğünde yazılı adreslere göre aynı muhtarlıkta oturan ve seçmen kütüğünde yazılı seçmenlerin; seçmen kütüğü numarası, adı ve soyadı, ana ve baba adı, doğum yılı, doğum yeri, adresi yazılı olduğu ve seçmen soyadı alfabe sırasına göre sıralanmış listeye “Muhtarlık Bölgesi Askı Listesi” denir. Muhtarlık bölgesi askı listesi, seçim dönemlerinde muhtarlıklarda askıya çıkarılır ve iki hafta süreyle askıda kalır. Muhtarlık bölgesi askı listeleri, ait oldukları mahalle veya köylerde, halkın kolaylıkla görüp okuyabileceği yerlere asılır (298 sayılı Kanun’un 39 ve 40’inci maddeleri).
- Seçmen kütüğü il ve ilçe listesi: Seçmen kütüğünde yazılı seçmenlere ait bilgiler; her yıl seçmenlerin oturdukları il ve ilçeye göre ayrılmış listeler halinde, il ve ilçe seçim kurulu başkanlıklarına birer nüsha gönderilir. YSK Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğü; ülke, il ve ilçe düzeyinde seçmen soyadı alfabe ve seçmen kütüğü sıra numarasına göre düzenlenmiş listelerin; düzenleme, siyasi partilerin inceleme kural ve sürelerini belirler (298 sayılı Kanun 45’inci maddesi).

- Seçmen bilgi kâğıdı: Seçmen kütüğünde kayıtlı her seçmen için, seçmene hangi seçim bölgesinde, kaç numaralı sandıkta oy vereceğini, seçmen sıra numarası ve diğer bilgileri bildirmek amacıyla bir seçmen bilgi kâğıdı hazırlanır ve seçim çevrelerinin özelliklerine göre YSK tarafından tespit edilen esaslara göre dağıtılır (298 sayılı Kanun’un 44’ üncü maddesi).
- Seçime ilişkin belgelerin ilgililere teslimi: Her yaprağı ilçe seçim kurulu tarafından mühürlü ve sonu onaylı, iki nüsha sandık seçmen listesinin, İl seçim kurulu başkanları tarafından, oy verme gününden en az on gün önce ilçe seçim kurulları başkanlıklarına, ilçe seçim kurulu başkanları tarafından da oy verme gününden en az kırk sekiz saat önce sandık kurulları başkanlarına teslim edecekleri düzenlenmektedir (298 sayılı Kanun’un 68’inci maddesi).
- Seçim evrakının saklanması: Hesaba katılan ve katılmayan ve itiraza uğramış olan oy pusulaları, sayım ve döküm cetvelleri ve milletvekilliğine seçilme tutanakları ve seçimle ilgili diğer her türlü evrak, iki yıl süre ile ilçelerde ilçe seçim kurulu başkanı, illerde il seçim kurulu başkanı tarafından saklanır ve YSK’nın talebi olmadıkça hiçbir yere gönderilemez (2839 sayılı Milletvekili Seçim Kanunu’nun 40’inci maddesi).

- Seçmen kütüğünün ilgililere verilmesi: Seçmen kütükleri; seçimlere katılma yeterliliğini taşıyan siyasi parti merkezlerince yahut yetkilendirilmiş il veya ilçe başkanlarınca, talep edildiğinde; YSK tarafından belirlenen gideri Maliye veznesine yatırılmak ve makbuzu ibraz edilmek kaydı ile, bir seçim döneminde iki defadan fazla olmamak üzere ilçe seçim kurulu başkanınca, bilgisayar ortamında veya liste düzeyinde imza mukabilinde, istek sahibine verilir (298 sayılı Kanun’un 47’nci maddesi).
- Yurt dışı seçmenlerin elektronik ortamda oy vermesi: YSK; yurt dışında bulunan vatandaşların Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası aracılığıyla elektronik ortamda oy kullanabilmeleri amacıyla gerekli teknik alt yapıyı kurmaya; güvenli oy kullanılabilmesi amacıyla seçmenler için şifre veya benzeri güvenlik tedbirleri ile mükerrer oy kullanılmasını engelleyecek önlemleri almaya yetkilidir (298 sayılı Kanun’un 94/D maddesi).

YSK, yine mevzuat hükümleri çerçevesinde “özel nitelikli kişisel veri” de işlemektedir. YSK tarafından işlenen özel nitelikli kişisel verilerin bir bölümü, örneğin ceza mahkumiyeti bilgisi veya kişilerin siyasi düşüncesinin ortaya çıkmasına neden olabilecek nitelikteki kişisel verileri, 6698 sayılı Kanun’un 6’ncı maddesinin (3) numaralı fıkrasında düzenlenen “**sağlık ve cinsel hayat dışındaki verilerin, Kanunlarda öngörülen hallerde ilgili kişinin açık rızası olmaksızın işlenmesi mümkündür**” hükmü gereği, açık rıza aranmaksızın işlenebilmektedir. Örneğin:

- Adayların ilan edilmesi: Milletvekili seçimleri, yerel seçimler veya Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde adaylar, ilgili Kanunlarda belirtilen şekillerde ve sürelerde ilan edilmektedir.
- Cumhurbaşkanlığı seçiminde seçmenlerce aday gösterilme: “Seçmenler, adaylık teklifi için kayıtlı oldukları ilçe seçim kuruluna bizzat başvururlar. Başvuranın, seçmen niteliğine sahip olduğu ve daha önce aday teklifinde bulunmadığı tespit edildikten sonra, ilân edilen listedeki kişiler arasından tercih yaptırılarak adayın bilgilerini ihtiva eden form imzalatılır ve elektronik ortamda da kaydedilir. Başvuran seçmene, aday teklifinde bulunduğu dair belge verilir. Aday gösterme formları, elektronik ortamda YSK’ya iletilir ve fiziki olarak ilçe seçim kurullarında saklanır. Aday gösterilmek isteyen kişinin talebi hâlinde, hakkında aday teklifinde bulunanlara ilişkin formlar ve diğer bilgiler kendisine verilir. İtiraza ilişkin hususlar YSK tarafından belirlenir (6271 sayılı Kanun’un “seçmenler tarafından aday gösterilme” başlıklı 8/A maddesinin (5) numaralı fıkrası).
- Oy kullanamayacak durumda olanların ve seçmen olamayacakların belirlenmesi amacıyla Adalet Bakanlığı’ndan bilgi alınması: 298 sayılı Kanun’un 7’nci maddesinde düzenlenen “oy kullanamayacak olanlar” arasında “ceza infaz kurumlarında hükümlü olarak bulunanlar yer almaktadır. Öte yandan aynı Kanun’un 8’inci maddesinde “Seçmen olamayanlar”a ilişkin

hüküm düzenlenmiş olup “kısıtlı olanlar” ve “kamu hizmetinden yasaklı olanlar” seçmen olamamakta olup söz konusu kişilerin belirlenmesi sürecinde YSK tarafından Adalet Bakanlığı’ndan bilgi temin edilerek elde edilen kişisel veriler işlenmektedir.

Diğer yandan, YSK tarafından işlenen bazı özel nitelikli kişisel veriler ise, engellilik verisinde olduğu gibi sağlık verisi de içermektedir. Bu durumda söz konusu aktarımın, Kanun’un kişisel verilerin aktarılmasını düzenleyen 8’inci maddesinin (3) numaralı fıkrasında yer alan **“Kişisel verilerin aktarılmasına ilişkin diğer kanunlarda yer alan hükümler saklıdır.”** hükmü uyarınca gerçekleştirildiği değerlendirilebilir. Örneğin;

- Engelli seçmenlerin oy kullanmalarının kolaylaştırılması: “...Engelli seçmenlerin oy kullanmalarını kolaylaştıracak her türlü tedbiri almak...” (7062 sayılı Yüksek Seçim Kurulu’nun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun’un Kurulun görev ve yetkileri başlıklı 6’ncı maddesi) hükmünü yerine getirmek üzere YSK tarafından gerçekleştirilen engelli verisine ilişkin kişisel veri işleme faaliyetleri,
- Oy kullanımını engelleyecek durumlar: “... Seçmen kütüğü yazımı sırasında, seçmenin oyunu kullanmasını engelleyecek bir engelliliği varsa, forma kaydedilir.” (298 sayılı Kanun’un Genel Yazım ve Denetleme başlıklı 36’ncı maddesi) hükmünü yerine getirmek üzere bu husustaki bilgileri işlemesi,

- Engelli seçmenlerin oy kullanmalarının kolaylaştırılması: “...Engelli seçmenlerin oylarını rahatlıkla kullanabilmeleri için gerekli tedbirler alınır” (298 sayılı Kanun’un Sandığın konulacağı yer başlıklı 74’üncü maddesi) hükmünü yerine getirmek üzere YSK’nın Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğünden görme ve ortopedik engellilerin listesini alması ve seçmen kütüğüne işlemesi, uygulaması.

7.2. Siyasi Partiler Tarafından İşlenen Kişisel Verilere İlişkin İşleme Şartları

Siyasi Partiler tarafından ilgili mevzuat hükümlerine göre işlenen ve aktarılan kişisel verilerin bir bölümü 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu’nun 5’inci maddesinin (2) numaralı fıkrasında hukuka uygunluk nedenlerinden (a) bendinde yer alan “kanunlarda açıkça öngörülme” ve ilgili kişinin ilgili kişinin özel nitelikli kişisel verisi olan “siyasi düşüncesi”nin işlenmesine neden olan kişisel veri işleme faaliyetleri bakımından ise Kanun’un 6’ncı maddesinin (3) numaralı fıkrasında yer alan “sağlık ve cinsel hayat dışındaki verilerin, Kanunlarda öngörülen hallerde ilgili kişinin açık rızası olmaksızın işlenmesi mümkündür” hükmü gereğince işlenebilmektedir. Bu durumda, ilgilinin açık rızası aranmaksızın kişisel verilerin işlenmesi mümkün olmaktadır.

Örneğin:

- Siyasi Partilerin kuruluş bildiri ve belgelerinde: Siyasi partiler, aşağıda belirtilen bildiri ve belgelerin, İçişleri Bakanlığına verilmesiyle tüzel kişilik kazanırlar.

Bildiride, kurulacak siyasi partinin adı, genel merkez adresi, kurucuların adı, soyadı, doğum yeri ve tarihi, öğrenim durumları, meslek veya sanatlarıyla ikametgahlarının belirtilmesi ve bu bildirin bütünü kurucular tarafından imzalanması ve bildiriye beşer adet olmak üzere kurucuların nüfus kayıt örnekleri, adli sicil belgeleri ve kurucuların ayrı ayrı düzenledikleri siyasi parti kurucusu olabilme şartlarını taşıdıklarını belirten imzalı beyannameler ile kurucular tarafından imzalanmış parti tüzüğü ve programının eklenmesi şarttır.

Bilgi ve belgelerin alındığı anda, İçişleri Bakanlığınca bir alındı belgesi verilir.

İçişleri Bakanlığı, kuruluş bildirisi ve alındı belgesinin onaylı birer örneği ile bildiri eklerinin birer takımını üç gün içinde Cumhuriyet Başsavcılığı ile Anayasa Mahkemesine gönderir. (2820 sayılı Kanun'un 8'inci maddesi).

- Siyasi parti sicili: Cumhuriyet Başsavcılığınca her siyasi parti için bir sicil dosyası tutulur. Bu sicil dosyasında:

- a) Kuruluş bildirisi ve ekleri;
- b) (Değişik: 21/5/1987 - 3370/2 md.) Merkez organları ile, teşkilat kurdukları il, ilçe ve beldeleri, bunların organlarında görev alanların adlarını, soyadlarını, doğum yer ve tarihlerini, meslek veya sanatlarını ve ikametgahlarını gösterir onaylı listeleri,
- c) Partinin faaliyetlerini düzenleyen her türlü yönetmelikler ve diğer yayınları,
- d) Partiye kayıtlı üyelerin, ilçelere göre (b) bendindeki bilgileri içeren listeleri, bulunur.

Cumhuriyet Başsavcılığınca istenilen sicille ilgili diğer bilgi ve belgeler de bu dosyaya konulur.

Siyasi partiler, (b) ve (c) bentlerindeki bilgi ve belgeler ile bunlarda ve parti tüzük ve programlarında yapılan değişiklikleri, yayın veya değişiklik tarihinden itibaren on beş gün içinde; (d) bendindeki listeler ile bunlarla ilgili değişiklikleri ise, altı ayda bir Cumhuriyet Başsavcılığına gönderirler.

Siyasi partilerin kapatılmaları veya kapanmaları sicillerine işlenir.

Bu sicil herkese açıktır. Soruşturma ile ilgili bilgilerin gizliliğine ilişkin hükümler saklıdır.

(Ek:31/3/1988 - 3420/2. md.) Siyasi Partilerin bu Kanuna göre yapacakları kongre delege seçimlerinde ve ön seçimlerde (b) ve (d) bentleri gereğince Cumhuriyet Başsavcılığına bildirilmiş üye listeleri esas alınır (2820 sayılı Kanun'un 10'uncu maddesi).

- Seçimlerin yapılması: Seçim yapılacak büyük kongreyle il ve ilçe kongrelerinin toplantılarından en az on beş gün önce, kongreye katılacak parti üyelerini belirleyen listeler, büyük kongreyle il kongreleri için Yüksek Seçim Kurulu'nun önceden belirleyeceği seçim kurulu başkanına, ilçe kongreleri için o yer ilçe seçim kurulu başkanına ilçede birden fazla ilçe seçim kurulunun bulunması halinde birinci ilçe seçim kurulu başkanına iki nüsha olarak verilir.

Seçim kurulu başkanı, gerektiğinde ilgili kayıt ve belgeleri de getirtip incelemek suretiyle varsa noksanları tamamlattırdıktan sonra seçime katılacakları belirleyen liste ile yukarıdaki fıkrada belirtilen diğer hususları onaylar. Onaylanan liste ile toplantıya ilişkin diğer hususlar kongrenin toplantı tarihinden yedi gün önce siyasi partinin ilgili teşkilatının bulunduğu binada asılmak suretiyle ilan edilir. İlan süresi üç gündür.

İlan süresi içinde, listeye yapılacak itirazlar hakim tarafından incelenir ve en geç iki gün içinde kesin olarak karara bağlanır. Bu suretle kesinleşen listeler ile toplantıya ilişkin diğer hususlar, hakim tarafından onaylanarak siyasi partinin ilgili teşkilatına gönderilir.

(Değişik: 31/10/1990 - 3673/1 md.) Listede adı yazılı bulunmayanlar oy kullanamazlar. Oylar, oy verenin nüfus hüviyet cüzdanı veya

resimli üyelik kimlik kartı veya kimlik tespiti amacıyla düzenlenmiş resmi belge ile ispat edilmesinden ve listedeki isminin karşısındaki yerin imzalanmasından sonra kullanılır. (2820 sayılı Kanun'un 21'inci maddesinin 2, 3, 4 ve 8'inci fıkraları).

- Organlarda görev alanların ilgili makamlara bildirilmesi: Parti kongreleri hariç olmak üzere, her kademedeki parti organlarıyla parti tüzüğünde belirtilen bir göreve getirilenlerin adları, soyadları, doğum yer ve tarihleri, meslek veya sanatları, ikametgahları ve nüfus cüzdanı örnekleri; o mahallin en büyük mülki amirliğine seçim veya atanmadan başlayarak on beş gün içinde yazı ile bildirilir. Valiliklerce birleştirilen bu bilgi ve belgeler İçişleri Bakanlığına ve Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilir.

Merkez organlarında görevlendirilenlerle ilgili bilgi ve belgeler de aynı süre içinde doğrudan İçişleri Bakanlığına ve Cumhuriyet Başsavcılığına verilir (2820 sayılı Kanun'un 33'üncü maddesi).

- Parti adaylarının tespiti: Siyasi partiler, milletvekilliği genel veya ara seçimlerinde, adaylık için müracaat eden ve adaylığı uygun bulunanlar arasından, adayların tespitini; serbest, eşit, gizli oy, açık tasnif esasları çerçevesinde, tüzüklerinde belirleyecekleri usul ve esaslardan herhangi biri veya birkaçı ile yapabilirler (2820 sayılı Kanun'un 37'nci maddesi).

26 Nisan 1961 tarihli ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun'un bu Kanuna aykırı olmayan hükümleri, önseçimlerde ve kullanılacak parti seçmen kütükleri hakkında da uygulanır (2820 sayılı Kanun'un 38'inci maddesi).

Siyasi partilerin genel başkanlığı; partilerinin, aday adayları listelerini ve seçim çevrelerini önseçimin yapılacağı tarihten en az yirmi gün önce saat on yediye kadar Yüksek Seçim Kurulu'na ve ilgili il ve ilçe seçim kurullarına bildirir. Kurullarca ilgiliye bir alındı belgesi verilir (2820 sayılı Kanun'un 40'inci maddesinin 6'ncı fıkrası).

- Parti seçmen listesi: Siyasi partilerin ilçe teşkilatı, kendi çevrelerindeki üyelerini muntazam kayıt ve sıra numarası ve partiye giriş çıkış tarihleri ve üye hakkında diğer bilgileri ihtiva eden bir üye kayıt defterine kaydederler.

Üye Kayıt Defterinde Parti üyesi olarak kayıtlı bulunan ve Cumhuriyet Başsavcılığınca seçim kurullarına gönderilen listelerde yer alan üyeler önseçimde oy kullanabilir.

Siyasi Partiler kayıtlı üyelerin tamamı dışında başka bir usulle aday yoklaması yapacaksa bu halde oy kullanacak seçmen listelerini önseçimden en az otuz gün önce ilçe seçim kurulu başkanlığına üye kayıt defterleri ile birlikte vermek zorundadırlar.

Bu listeler önseçim tarihinden 25 gün önce parti yönetim kurulu ve ilçe seçim kurulu binaları önüne asılır. Sekizinci fıkradaki itiraz süresinden sonra kesinleşen listelere göre parti seçmen kartları ilçe seçim kurulu başkanlığınca her üyeye dağıtılır.

Parti üyeleri, parti seçmen listesine, asıldığı tarihten itibaren on beş gün içinde yazıyla itiraz edebilirler. İtirazlar ilçe seçim kurulu tarafından incelenir ve en geç iki gün içinde kesin olarak karara bağlanır. İtirazın yerinde görülmesi halinde parti seçmen listesi düzeltilir (2820 sayılı Kanun'un 42'nci maddesinin 1, 3, 6, 7 ve 8'inci fıkraları).

- Önseçimde propaganda ile ilgili hükümler: Siyasi partiler, tüzüklerinde gösterilmek kaydıyla aday adayları için bunların vereceği bilgileri de esas alarak aday adaylarının meslek veya sanat hayatlarındaki derece, başarı ve eserlerini, memlekete yaptığı hizmetleri gösterir, vesikalık fotoğraflarını taşıyan matbualar bastırıp dağıtabilir. Aday adaylarının soyadı alfabe sırasına göre düzenlenecek benzer bilgileri içeren matbualar sandık başlarına asılabilir (2820 sayılı Kanun'un 43'üncü maddesinin 2'nci fıkrası).
- Kimliğin tespiti: Önseçimlerde oy vermek için parti seçmen kartının gösterilmesi şarttır. Bu belgeyi göstermeyenlerden veya belgenin sahibi olduğunda tereddüt edilenlerden parti hüviyet cüzdanı, o da yoksa nüfus hüviyet cüzdanı istenir (2820 sayılı Kanun'un 47'nci maddesi).

- Son işlemler: Yüksek Seçim Kurulu, il seçim kurullarından gelen önseçimle tespit edilmiş parti adayları listelerinin tasdikli birer örneğini derhal ilgili partilerin genel başkanlıklarına teslim eder. Parti genel başkanlıkları, 38'inci madde ve parti mevzuatı gereğince merkez adayı olarak seçilen parti adaylarını bu listelere dahil ederek seçim çevrelerine göre düzenleyecekleri parti adayı cetvellerini, kanun hükümlerine göre Yüksek Seçim Kuruluna süresi içerisinde bildirirler. (2820 sayılı Kanun'un 48'inci maddesi).

- Önseçim evrakının saklanması: Hesaba katılan, katılmayan ve itiraza uğramış olan oy pusulaları; sayım ve döküm cetvelleri ve adaylığa seçilme tutanaklarıyla diğer her türlü evrak, milletvekili seçimlerinin kesin sonuçlarının ilanı tarihinden itibaren üç ay süreyle ilçelerde ilçe seçim kurulu başkanı ve illerde il seçim kurulu başkanı tarafından saklanır.

Bu evrak, Yüksek Seçim Kurulu'nun istemi olmaksızın hiçbir yere gönderilmez (2820 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesi).

- Tutulacak defter ve kayıtlar: Her kademedeki parti organları üye kayıt defteri, karar defteri, gelen ve giden evrak kayıt defteri, gelir ve gider defteri ile demirbaş eşya defteri tutmak zorundadırlar.

Üye kayıt defteri, mahalle ve köy esasına göre tutulur.

Partiye giriş işlemlerini gösteren üyelik beyannamelerinin birer örneği ilçe ve il kademesinde, alfabetik sıra esasına göre tasnif edilmiş olarak ayrı bir dosyada saklanır. Bu evrak, Yüksek Seçim Kurulu'nun istemi olmaksızın hiçbir yere gönderilmez (2820 sayılı Kanun'un 60'inci maddesinin 1, 2 ve 7'nci fıkraları).

- Defter, sicil ve kayıtların tutulma usulü: Bu Kanuna göre tutulacak sicil, dosya, defter ve kayıtlar elektronik ortamda da tutulabilir. Ancak form veya sürekli form şeklinde tutulacak defterler, kullanılmaya başlanmadan önce her bir sayfasına numara verilerek ve onaylatılarak kullanılabilir. Onaylı sayfalar kullanıldıktan sonra defter hâline getirilerek muhafaza edilir.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı siyasi parti sicillerine işlenmek üzere elektronik ortamda veri aktarımı, ancak siyasi parti genel merkezleri tarafından ve bu işlerle görevlendirilecek kişilerce yerine getirilir. (2820 sayılı Kanun'un Ek 7'nci maddesi).

- Siyasi parti temsilcileri: Son Milletvekili ve Cumhuriyet Senatosu genel ve ara seçimlerinde kendi listesinden yasama meclislerinden birine seçilmiş en az bir üyeye sahip olan veya 14'üncü maddenin dördüncü bendi gereğince Yüksek Seçim Kurulunca tespit ve ilan edilen siyasi partilerden o il ve ilçede teşkilatı bulunanlar, il ve ilçe seçim kurullarında birer temsilci bulundurlar. (Ayrıca seçime katılan siyasi

partilerden, en son yapılan milletvekili genel seçimlerinde en çok oy almış dört siyasi parti ve Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan siyasi partiler, o siyasi parti genel başkanları tarafından yazılı olarak yetki verilmiş olması şartıyla Yüksek Seçim Kurulunda da bir asıl bir yedek temsilci bulundurabilir (298 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin 1'inci fıkrası).

- İlçe seçim kurulu: ... Bu kurullar bir başkanla altı üyeden oluşur. İl ve ilçe seçim kurullarında görev almış hâkimlerden sonra gelen en kıdemli hâkimler bu kurullara başkanlık eder. Kurul'un iki üyesi kurul başkanınca kamu görevlileri arasından belirlenir. Dört üye ise dört yedeği ile birlikte 19'uncu madde esaslarına göre siyasî partilerden alınır. Bu kurulların çalışma usûl ve esasları, kurulacağı ilçeler ile sayısı ve görev süresi Yüksek Seçim Kurulu tarafından kararlaştırılır (298 sayılı Kanun'un 18'inci maddesinin 2'nci fıkrası).
- İlçe seçim kurulu üyelikleri: İlçe seçim kurulunun dört asıl ve dört yedek üyesi siyasi partilerden alınır. Bu üyeler aşağıda yazılı olduğu gibi belli edilir:

İlçe seçim kurulu başkanı, bu kurulun yeniden kurulması için yukarıdaki maddede öngörülen sürenin başında, ilçede teşkilatı bulunan ve son milletvekili genel seçiminde o ilçede en çok oy almış olan dört siyasi partiye birer asıl ve birer yedek üye adını iki gün içinde bildirmelerini tebliğ eder.

Bu işlemle belirlenen veya süresi içinde ad bildiren siyasi parti sayısı dörtten az olduğu takdirde, eksik kalan üyelikler, aynı şartları taşıyan diğer siyasi partilerden, o ilçede aldıkları oyların büyüklük sırasına göre, aynı usulle tamamlanır.

Oylarda eşitlik halinde ad çekilir.

Yukarıdaki hükümlerin uygulanmasına rağmen dört asıl ve dört yedek üyenin tümü belirlenemediği takdirde, 14'üncü maddenin dördüncü bendi gereğince Yüksek Seçim Kurulu'nun ilan ettiği siyasi partilerden o ilçede teşkilatı bulunanlar tespit edilerek bunlar arasında ad çekilir. Ad çekmedeki sıraya göre, adı çıkan, eksik üyelik sayısı kadar siyasi partinin, yukarıda yazılan usulle bildireceği kimseler ilçe seçim kurulu üyesi olur (298 sayılı Kanun'un 19'uncu maddesinin 1'inci fıkrası).

- Yurt Dışı İlçe Seçim Kurulunun görev ve yetkileri: Yurt dışından ağız mühürlü olarak gelen oy torbalarını genel esaslara uygun bir şekilde yurt içerisinde oy verme süresi bittikten sonra; bir başkan, bir kamu görevlisi üye ve son milletvekili genel seçiminde Türkiye genelinde en çok oy alan üç siyasi partinin bildirdiği bir asıl bir yedek üyeden oluşan yeteri kadar sandık kurulu kurmak suretiyle denetimi altında açtırarak sayım ve dökümünü yaptırmak, tutanak tutturmak ve birleştirme işlemlerini yapmak, ayrıca geçici gümrük kapısı seçim kurullarından gelen sonuçları birleştirmek ve Ankara İl Seçim Kuruluna iletmek (298 sayılı Kanun'un 20'nci maddesinin 11'inci fıkrası).

- Sandık kurulu üyelikleri: Sandık kurulu üyelikleri aşağıdaki şekilde belli edilir:

İlçe seçim kurulu başkanı, o seçim çevresinde seçime katılan ve ilçede teşkilatı bulunan siyasi partilerden, son milletvekili genel seçiminde o ilçede en çok oy almış olan beş partiye, her sandık için birer asıl ve birer yedek üye adını beş gün içinde bildirmelerini tebliğ eder.

Bu yoldan tespit edilen sandık kurulu üye sayısı beşten az olduğu takdirde, eksik kalan üyelikler, aynı şartları taşıyan diğer siyasi partilerden, aldıkları oyların büyüklük sırasına göre, aynı usulle tamamlanır.

Oylarda eşitlik halinde ad çekilir.

Yukarıdaki hükümlerin uygulanmasına rağmen beş asıl ve beş yedek üyenin tümü belirlenemediği takdirde, o ilçede seçime katılan ve teşkilatı bulunan diğer siyasi partiler arasında ad çekilir. Ad çekmedeki sıraya göre, adı çıkan, eksik üyelik sayısı kadar siyasi partinin yukarıda yazılan usulle bildireceği kimseler, sandık kurulu üyesi olur (298 sayılı Kanun'un 23'üncü maddesinin 1, 2, 3, 4 ve 5'inci fıkraları).

- Adaylar ve müşahitleri: Sandık başı işlemlerini takip etmek üzere, siyasi partiler ve bağımsız adaylar, birer müşahit gönderebilirler (298 sayılı Kanun'un 25'inci maddesi)

- Muhtarlık bölgesi askı listesi: Seçmen kütüğündeki yanlışların düzeltilmesi ve eksiklerin tamamlanması amacıyla;

Seçmen kütüğünde yazılı adreslere göre aynı muhtarlıkta oturan ve seçmen kütüğünde yazılı seçmenlerin; seçmen kütüğü numarası, adı ve soyadı, ana ve baba adı, doğum yılı, doğum yeri, adresi yazılı olduğu ve seçmen soyadı alfabe sırasına göre sıralanmış listeye "Muhtarlık Bölgesi Askı Listesi" denir.

Muhtarlık bölgesi askı listesi her yıl sonundaki kesinleşmiş mevcut bilgilere dayanılarak seçmen kütüğünden elde edilir.

Muhtarlık bölgesi askı listesi; her yıl mart ayında;

1. a) Ait olduğu muhtarlığa iki nüsha,
- b) 14'üncü maddenin dördüncü fıkrasına göre ilan edilen siyasi partilerin o ilçedeki ilçe başkanlarına bir nüsha,
- c) İlçe seçim kurulu işlerinde kullanılmak üzere iki nüsha, ilçe seçim kurulu başkanlıklarına,
2. İşlemlerde kullanılmak üzere bir nüsha ilçe seçim kurulu başkanlıklarına,

gönderilir (298 sayılı Kanun'un 39'uncu maddesi).

- Sandık bölgesi askı listesi: Bu Kanun'un 122'nci maddesine göre seçmen kütüğüne işlenmesi gereken kararların, seçmen kütüğüne işlenmesinden sonra elde edilen kütükten, sandık bölgesi askı listesi çıkarılır.

Sandık bölgesi askı listelerinde, 43'üncü maddede yazılı, sandık seçmen listesindeki bilgiler aynı sıra ile bulunur.

Bu liste il ve ilçe seçim kurulu başkanlıklarına gönderilir. İlçe seçim kurulu başkanları 14'üncü maddenin dördüncü fıkrasına göre ilan edilen siyasi partilerin o ilçedeki başkanlarına bu listenin bir suretini teslim eder (298 sayılı Kanun'un 39'uncu maddesi).

- Seçmen kütüğünün saklanması ve ilgililere verilmesi: Seçmen kütükleri; seçimlere katılma yeterliliğini taşıyan siyasi parti merkezlerince yahut yetkilendirilmiş il veya ilçe başkanlarınca, talep edildiğinde; Yüksek Seçim Kurulu tarafından belirlenen gideri Maliye veznesine yatırılmak ve makbuzu ibraz edilmek kaydı ile, bir seçim döneminde iki defadan fazla olmamak üzere ilçe seçim kurulu başkanınca, bilgisayar ortamında veya liste düzeyinde imza mukabilinde, istek sahibine verilir (298 sayılı Kanun'un 47'nci maddesinin 2'nci fıkrası).
- Basın, iletişim araçları ve internette propaganda: Seçime katılan siyasi partiler ve bağımsız adaylar, seçim propaganda süresinin sona ermesine kadar, yazılı basında ilan ve reklam yoluyla veya internet sitesi açarak sözlü, yazılı veya görüntülü propaganda yapabilirler.

Vatandaşların, elektronik posta adreslerine gönderilecek mesajlarla, taşınabilir veya sabit telefonlarına sesli, görüntülü veya yazılı mesaj göndermek suretiyle propaganda yapılamaz. Ancak, siyasi partilerin kendi üyelerine gönderdiği sesli, görüntülü veya yazılı mesajlar her zaman serbesttir (298 sayılı Kanun'un 55/B maddesinin 1 ve 2'nci fıkraları).

- Adaylık: Bir siyasi partiye mensup olsun veya olmasın seçilme yeterliliğine sahip her Türk vatandaşı bu Kanun hükümlerine göre milletvekilliğine adaylığını koyabilir.

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun'un 14'üncü maddesinin (11) numaralı fıkrası gereğince Yüksek Seçim Kurulu'nun tespit ve ilan ettiği seçime katılabilecek siyasi partiler, 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu hükümlerine göre, bütün seçim çevrelerinde aday gösterebilirler (2839 sayılı Kanun'un 12'nci maddesi).

- Seçim İttifakı: Seçimlere katılma yeterliliği taşıyan siyasi partiler, ittifak yaparak seçime katılabilir. İttifak yapan siyasi partiler, kendi aday listelerini verir (2839 sayılı Kanun'un 12/A maddesi)
- Siyasi partilerin aday listelerini vermeleri: Siyasi partilerin genel merkezleri, seçime katılacakları seçim çevrelerine ait aday listeleri (...) Yüksek Seçim Kuruluna (...) alındı belgesi karşılığında ön seçim gününden en geç on gün sonraki gün, saat 17.00'ye kadar verirler.

Yüksek Seçim Kurulu, bunları derhal il seçim kurullarına bildirir. Yüksek Seçim Kurulu, bütün siyasi partilerin aday listelerini Resmi Gazete ve radyo ile il seçim kurulları da kendi çevrelerine ait olanları alışılmış araçlarla geçici listeler halinde ilan ederler (2839 sayılı Kanun'un 20'nci maddesi).

- Siyasi partilerce aday gösterilme: Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan siyasi partiler grup kararıyla, diğer siyasi partiler ise tüzüklerinde gösterilen yetkili organlarının kararıyla Cumhurbaşkanlığına aday gösterebilirler.

Yüksek Seçim Kurulu tarafından ilân edilen süre içinde, adayların isimleri, muvafakat belgeleri ve gerekli diğer belgelerle birlikte Yüksek Seçim Kurulu'na başvurularak aday gösterilmiş olur. Her siyasi parti veya parti grubu ancak bir aday için başvuruda bulunabilir. Bir kişiyi birden fazla siyasi parti grubu veya siyasi parti aday gösterebilir.

Adaylarla ilgili bilgi ve belgelerde eksiklik tespit edilmesi hâlinde, Yüksek Seçim Kurulunca, ilgili siyasi partilere eksikliklerin giderilmesi için beş günlük süre verilir.

Eksiklikleri, verilen süre içinde gidermeyen siyasi partiler, aday göstermekten vazgeçmiş sayılır (6271 sayılı Kanun'un 8'inci maddesi).

- Propaganda faaliyetleri kapsamında kişisel verilerin işlenmesi: 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun'un "Seçim Propagandası" başlıklı ikinci kısmında siyasi partilerin seçim propaganda usulleri belirlenmiş olup, anılan Kanun'un 49'uncu maddesine göre seçim propaganda süresi "oy verme gününden önceki onuncu günün sabahında başlar ve oy verme gününden önceki günün saat 18.00'inde sona erer" şeklinde sınırlandırılmıştır. Bahse konu Kanun'un "Basın, iletişim araçları ve internette propaganda" başlıklı 55/B maddesinin (1) numaralı fıkrasında "Seçime katılan siyasi partiler ve bağımsız adaylar, seçim propaganda süresinin sona ermesine kadar, yazılı basında ilan ve reklam yoluyla veya internet sitesi açarak sözlü, yazılı veya görüntülü propaganda yapabilirler" ifadesine, (2) numaralı fıkrasında ise vatandaşların, elektronik posta adreslerine gönderilecek mesajlarla, taşınabilir veya sabit telefonlarına sesli, görüntülü veya yazılı mesaj göndermek suretiyle propaganda yapılamayacağı ancak siyasi partilerin kendi üyelerine gönderdiği sesli, görüntülü veya yazılı mesajların her zaman serbest olduğu hususuna yer verilmektedir. 6698 sayılı Kanun'un 5'inci maddesinin (2) numaralı fıkrasında ilgili kişinin açık rızasının aranmayacağı durumlar arasında "(a) Kanunlarda açıkça öngörülmesi" hükmü düzenlenmiş olup her iki Kanun birlikte

değerlendirildiğinde siyasi partilerin sadece kendi üyelerine sesli, görüntülü veya yazılı mesajlar göndermek amacıyla kişisel veri olan iletişim verisini işlemesinin mümkün olduğu değerlendirilmektedir.

7.3. Bağımsız Adaylar ve Kişisel Verilerin İşlenme Şartları

Seçim süreçlerinde bağımsız adaylar tarafından muhtelif amaçlarla kişisel verilerin işlenmesi halinde söz konusu işlemenin Kanun'un 5'inci ve varsa özel nitelikli kişisel veriler bakımından Kanun'un 6'ncı maddesinde yer alan işleme şartlarına uygun olarak işlenmesi gerekmektedir.

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun'un "Seçim Propagandası" başlıklı ikinci kısmında siyasi partilerin seçim propaganda usulleri belirlenmiş olup, anılan Kanun'un 49'uncu maddesine göre seçim propaganda süresi "oy verme gününden önceki onuncu günün sabahında başlar ve oy verme gününden önceki günün saat 18.00'inde sona erer" hükmü ile sınırlandırılmıştır. Bahse konu Kanun'un "Basın, iletişim araçları ve internette propaganda" başlıklı 55/B maddesinin (1) numaralı fıkrasında "Seçime katılan siyasi partiler ve bağımsız adaylar, seçim propaganda süresinin sona ermesine kadar, yazılı basında ilan ve reklam yoluyla veya internet sitesi açarak sözlü, yazılı veya görüntülü propaganda yapabilirler" ifadesine, (2) numaralı fıkrasında ise "vatandaşların, elektronik posta

adreslerine gönderilecek mesajlarla, taşınabilir veya sabit telefonlarına sesli, görüntülü veya yazılı mesaj göndermek suretiyle propaganda yapılamayacağı ancak siyasi partilerin kendi üyelerine gönderdiği sesli, görüntülü veya yazılı mesajların her zaman serbest olduğu" hususuna yer verilmektedir.

298 sayılı Kanun'un 55/B maddesi ve kişisel verilerin korunmasına ilişkin mevzuat kapsamında değerlendirildiğinde, bağımsız adayların vatandaşlara sesli, görüntülü veya yazılı mesajlar gönderemeyecekleri anlaşılmakta olup, bağımsız adaylar vatandaşların kişisel verilerini bu amaçla işlememesi gerekmektedir.

Konuya 298 sayılı Kanun ve YSK tarafından alınan muhtelif kararlar bağlamında yaklaşıldığında, kişilerin iletişim bilgilerini işleyerek mesaj göndermek suretiyle propaganda yapılmasının yasak olduğu dikkate alındığında, bağımsız adayların kişilerin iletişim bilgilerini işlemek suretiyle veri sorumlusu olabilmesinin hukuki bir dayanağı bulunmadığı, dolayısıyla bu yönde yapılacak işlemlerin hukuka uygun olmayan bir veri işleme sürecine işaret edeceği değerlendirilmektedir.

Ancak, bağımsız adayların YSK kararı ile sınırı çizilen propaganda yasağı dışında başka amaçlarla kişisel veri işlemleri halinde, veri işleminin amaç ve vasıtalarının belirlenmesinden, veri kayıt sisteminin kurulması ve yönetilmesinden sorumlu olacakları, bu durumda Kanun'un Tanımlar başlıklı 3'üncü maddesinin (ı) bendinde, “*Kişisel verilerin işleme amaçlarını ve vasıtalarını belirleyen, veri kayıt sisteminin kurulmasından ve yönetilmesinden sorumlu olan gerçek veya tüzel kişi*” olarak tanımlanan veri sorumlusu tanımı gereği veri sorumlusu olacakları değerlendirilmektedir.

Bu durumda, Kanun'un 3'üncü maddesinde yer alan veri sorumlusu tanımı çerçevesinde bağımsız adayların gerçek kişi veri sorumlusu olacakları, diğer veri sorumluları gibi kişisel veri işlemeye ilişkin iş ve işlemlerini Kanuna ve ilgili ikincil mevzuata uygun şekilde yapmaları gerektiği değerlendirilmektedir.

Bilindiği üzere, Kanun'un 5'inci ve 6'ncı maddelerinde de kişisel veriler ile özel nitelikli kişisel verilerin işleme şartları belirtilmiştir. Bu çerçevede, kişisel verilerin bağımsız adaylar tarafından işlenebilmesi için ilgili kişinin açık rızasının bulunması ya da işlenecek kişisel verinin niteliğine göre Kanun'un 5'inci ve 6'ncı maddelerinde belirtilen açık rıza dışı diğer veri işleme şartlarının bulunması gerekmektedir.

8. GENEL İLKELER

Kişisel verilerin hukuka uygun olarak işlenebilmesi için uyulması gereken genel ilkeler Kanun'un 4'üncü maddesinde düzenlenmiştir. Kişisel veri işleme faaliyetlerinde her zaman gözetilmesi gereken bu ilkeler; “a. Hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun olma, b. Doğru ve gerektiğinde güncel olma, c. Belirli, açık ve meşru amaçlar için işleme, ç. İşlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma, d. İlgili mevzuatta öngörülen veya işlendikleri amaç için gerekli olan süre kadar muhafaza edilme” olarak sıralanmaktadır. Bu bağlamda, kişisel verilerin işlenmesinde her hal ve şartta Kanun'un 4'üncü maddesinde sayılan genel ilkelere uyulması hukuki bir gerekliliktir.

Seçim süreçlerinde yer alan veri sorumlularının (YSK, siyasi partiler, bağımsız adaylar ve ilgili diğer kurum kuruluşlar) Kanun'un 4'üncü maddesinde düzenlenen genel ilkelere uygun hareket etmeleri gerekmektedir.

9. VERİ SORUMLULARININ YÜKÜMLÜLÜKLERİ

9.1. Aydınlatma Yükümlülüğü

Kanun'un 10'uncu maddesi, Veri Sorumlusunun Aydınlatma Yükümlülüğünü düzenlemektedir. Maddeye göre: *“kişisel verinin elde edilmesi sırasında veri sorumlusu ilgili kişilere, veri sorumlusunun kimliği, verilerin hangi amaçla işleneceği, işlenen kişisel verilerin kimlere ve hangi amaçla aktarılacağı, kişisel veri toplamanın yöntemi ve hukuki sebebi ile 11'inci maddede sayılan diğer hakları konusunda bilgi vermekle yükümlüdür”*. Aydınlatma yükümlülüğü yerine getirilirken ayrıca Aydınlatma Yükümlülüğünün Yerine Getirilmesinde Uyulacak Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ hükümlerine uyulması gerekmektedir.

YSK'nın Veri İşleme Faaliyetleri ve Aydınlatma Yükümlülüğü:

Kanun'un “İstisnalar” başlıklı 28'inci maddesinin (2) numaralı fıkrasında Aydınlatma Yükümlülüğünün uygulanmayacağı haller belirtilmiş ve fıkranın (c) bendinde “Kişisel veri işlemenin kanunun verdiği yetkiye dayanılarak görevli ve yetkili kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarınca, denetleme veya düzenleme görevlerinin yürütülmesi ile disiplin soruşturma veya kovuşturması için gerekli olması” hükmü düzenlenmiştir.

Bu durumda, Anayasa ve ilgili diğer Kanunlarda açıkça verilen yetki ile seçimlerin yönetim ve denetiminden sorumlu olan YSK'nın seçim faaliyetleri konusunda kişisel veri işleme faaliyetlerinde “Aydınlatma Yükümlülüğü” bulunmadığı değerlendirilmektedir.

Siyasi Partilerin Veri İşleme Faaliyetleri ve Aydınlatma Yükümlülüğü:

Siyasi partiler kişisel veri işleme faaliyetleri sırasında ilgili kişileri aydınlatmakla yükümlü olup aydınlatma yükümlülüklerini yerine getirirken Kanun'un 10'uncu maddesi ile Aydınlatma Yükümlülüğünün Yerine Getirilmesinde Uyulacak Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ uygun hareket etmelidir.

Bağımsız Adaylar ve Aydınlatma Yükümlülüğü:

Bağımsız adaylar, kişisel veri işleme faaliyetleri sırasında ilgili kişileri aydınlatmakla yükümlü olup aydınlatma yükümlülüklerini yerine getirirken Kanun'un 10'uncu maddesi hükmü ile Aydınlatma Yükümlülüğünün Yerine Getirilmesinde Uyulacak Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ uygun hareket etmelidir.

9.2. Veri Sorumluları Siciline (VERBİS) Kayıt Yükümlülüğü

Kanun'un 16'ncı maddesinin (2) numaralı fıkrasına göre kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişiler, veri işlemeye başlamadan önce veri sorumluları siciline kaydolmak zorundadır.

YSK'nın VERBİS'e Kayıt Yükümlülüğü:

Kanun'un "İstisnalar" başlıklı 28'inci maddesinin (2) numaralı fıkrasında, sicile kayıt yükümlülüğünün uygulanmayacağı haller düzenlenmiş olup, (c) bendinde "Kişisel veri işlemenin kanunun verdiği yetkiye dayanılarak görevli ve yetkili kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarınca, denetleme veya düzenleme görevlerinin yürütülmesi ile disiplin soruşturma veya kovuşturması için gerekli olması" hükmü düzenlenmiştir.

Bu durumda, Anayasa ve ilgili diğer Kanunlarda açıkça verilen yetki ile seçimlerin yönetim ve denetiminden sorumlu olan YSK'nın söz konusu faaliyetleri için VERBİS'e kayıt yükümlülüğü bulunmadığı değerlendirilmektedir.

Siyasi Partilerin VERBİS'e Kayıt Yükümlülüğü:

02.04.2018 tarih ve 2018/32 sayılı Kişisel Verileri Koruma Kurulu Kararında, 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'na göre kurulmuş siyasi partiler VERBİS'e kayıt yükümlülüğünden istisna tutulacak veri sorumluları arasında sayıldığından siyasi partilerin sicile kayıt yükümlülüğü bulunmamaktadır.

9.3. Veri Güvenliğine İlişkin Yükümlülükler

Kanun'un "Veri Güvenliğine İlişkin Yükümlülükler"i düzenleyen 12'nci maddesinin (1) numaralı fıkrasında veri sorumlusunun, kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini önlemek, kişisel verilere hukuka

aykırı olarak erişilmesini önlemek, kişisel verilerin muhafazasını sağlamak amacıyla uygun güvenlik düzeyini temin etmeye yönelik gerekli her türlü teknik ve idarî tedbirleri almak zorunda olduğu hükme bağlanmıştır.

Bu kapsamda, seçim süreçlerinde kişisel veri işleyen tüm veri sorumlularının Kanun'un 12'nci maddesi kapsamında veri güvenliğine ilişkin yükümlülüklere uygun hareket etmeleri gerekmektedir.

9.4. Silme, Yok Etme, Anonim Hale Getirme Yükümlülüğü

Kanun'un 7'nci maddesinde, kişisel verilerin silinmesi, yok edilmesi ve anonim hale getirilmesi düzenlenmiştir. Buna göre, "(1) Bu Kanun ve ilgili diğer kanun hükümlerine uygun olarak işlenmiş olmasına rağmen, işlenmesini gerektiren sebeplerin ortadan kalkması hâlinde kişisel veriler resen veya ilgili kişinin talebi üzerine veri sorumlusu tarafından silinir, yok edilir veya anonim hâle getirilir. (2) Kişisel verilerin silinmesi, yok edilmesi veya anonim hâle getirilmesine ilişkin diğer kanunlarda yer alan hükümler saklıdır. (3) Kişisel verilerin silinmesine, yok edilmesine veya anonim hâle getirilmesine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir." Öte yandan, söz konusu hükmün uygulanmasına ilişkin ikincil düzenlemeler Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi veya Anonim Hale Getirilmesi Hakkında Yönetmelik ile yapılmıştır.

Seçim süreçlerinde işlenen kişisel verilerin işlenmesini gerektiren sebeplerin ortadan kalkması durumunda resen veya ilgili kişinin talebi üzerine ilgili veri sorumluları tarafından uygun yöntemler ile kişisel verilerin imha edilmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan, verilerin saklanması için ilgili mevzuat ile getirilen düzenlemeler varsa söz konusu saklama süreleri esas alınmalı; bu yönde bir sürenin olmaması halinde kişisel veri işlemenin amacı dikkate alınarak veri sorumluları tarafından resen belirlenecek saklama süreleri sonunda veriler imha edilmelidir.

10. İLGİLİ KİŞİNİN HAKLARI

İlgili kişilerin Kanun kapsamındaki hakları Kanun'un 11'inci maddesinin (1) numaralı fıkrasında düzenlenmiş olup, buna göre herkes veri sorumlusuna başvurarak kendisiyle ilgili;

- a) Kişisel veri işlenip işlenmediğini öğrenme,
- b) Kişisel verileri işlenmişse buna ilişkin bilgi talep etme,
- c) Kişisel verilerin işlenme amacını ve bunların amacına uygun kullanılıp kullanılmadığını öğrenme,
- ç) Yurt içinde veya yurt dışında kişisel verilerin aktarıldığı üçüncü kişileri bilme,
- d) Kişisel verilerin eksek veya yanlış işlenmiş olması halinde bunların düzeltilmesini isteme,
- e) 7 nci maddede öngörülen şartlar çerçevesinde kişisel verilerin silinmesini veya yok edilmesini isteme,
- f) (d) ve (e) bentleri uyarınca yapılan işlemlerin kişisel verilerin aktarıldığı üçüncü kişilere bildirilmesini isteme,

g) işlenen kişisel verilerin münhasıran otomatik sistemler vasıtasıyla analiz edilmesi suretiyle kişinin kendisi aleyhine bir sonucun ortaya çıkmasına itiraz etme,

h) Kişisel verilerin kanuna aykırı işlenmesi sebebiyle zarara uğraması halinde zararın giderilmesini talep etme

haklarına sahiptir. İlgili kişilerin söz konusu haklarını kullanmalarına ilişkin düzenlemeler Kanun'un 13 ve 14'üncü maddesinde düzenlenmiştir.

Kanun'un "Veri sorumlusuna başvuru" başlıklı 13'üncü maddesinde, ilgili kişilerin Kanun'un uygulanmasıyla ilgili taleplerini yazılı olarak veya Kurul'un belirleyeceği diğer yöntemlerle veri sorumlusuna iletebileceği, veri sorumlusunun başvuruda yer alan talepleri, talebin niteliğine göre en kısa sürede ve en geç otuz gün içinde sonuçlandıracağı hükme bağlanmıştır.

Diğer yandan, Kanun'un 14'üncü maddesinde veri sorumlusuna yapılan başvurunun reddedilmesi, verilen cevabın yetersiz bulunması veya süresinde başvuruya cevap verilmemesi hâllerinde; ilgili kişinin, veri sorumlusunun cevabını öğrendiği tarihten itibaren otuz ve her hâlde başvuru tarihinden itibaren altmış gün içinde Kurul'a şikâyette bulunabileceği ve 13'üncü madde uyarınca başvuru yolu tüketilmeden şikâyet yoluna başvurulamayacağı düzenlenmiştir.

Diğer yandan, Kanun'un "İstisnalar" başlıklı 28'inci maddesinin (2) numaralı fıkrasında, sicile kayıt yükümlülüğünün uygulanmayacağı haller düzenlenmiş olup, (c) bendinde "Kişisel veri işleminin kanunun verdiği yetkiye dayanılarak görevli ve yetkili kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarınca, denetleme veya düzenleme görevlerinin yürütülmesi ile disiplin soruşturma veya kovuşturması için gerekli olması" hükmü düzenlenmiştir.

Bu durumda, YSK'nın "zararın giderilmesini talep etme hakkı hariç, ilgili kişinin haklarını düzenleyen Kanun'un 11'inci maddesinde düzenlenen hükümlerden muaf olduğu değerlendirilmektedir.

Siyasi partiler ve seçim süreçlerinde kişisel veri işlemleri halinde veri sorumlusu olarak değerlendirilecek olan bağımsız adaylar ise söz konusu faaliyetleri ile ilişkili olarak Kanun kapsamında kendilerine yapılan başvurulara Kanun'un 13 ve 14'üncü maddeleri ile ikincil düzenlemelere uygun olarak cevap vermekle yükümlüdürler.

Seçim faaliyetleri özelinde ilgili mevzuat ve 6698 sayılı Kanun'un ilgili kişiye tanıdığı haklar birlikte değerlendirildiğinde ilgili kişilerin;

- Her ne kadar YSK tarafından seçim faaliyetleri çerçevesinde işlenen kişisel veriler bakımından Kanun'un 28'inci maddesinin (2) numaralı fıkrasında yer alan istisna kapsamında zararın giderilmesini talep etme hakkı hariç, ilgili kişinin haklarını düzenleyen Kanun'un 11'inci maddesi uygulama alanı bulmayacak olsa da, 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun'un ilgili maddelerinde düzenlenen hükümlere göre seçmen kütüğünün düzenlenmesi, güncellenmesi faaliyetleri çerçevesinde ilgili kişiler seçmen kütüklerinde yer alan bilgiler bakımından düzeltme ve güncelleme talep edebilmesi,
- Kişisel verilerinde değişiklik olması halinde üyesi olduğu Partiye başvurarak kişisel verilerinin güncellenmesi talep edebilmesi,
- Kişisel verilerinin eksik veya yanlış işlenmiş olması halinde üyesi olduğu Partiye başvurarak kişisel verilerinin düzeltilmesini isteyebilmesi,
- Daha önce üyesi olduğu siyasi partiden kişisel verilerinin işlenmesini gerektiren sebeplerin ortadan kalkması nedeniyle kişisel verilerin imhasını talep edebilmesi ve bu kapsamda yapılan işlemlerin kişisel verilerin varsa aktarıldığı üçüncü kişilere bildirilmesini isteyebilmesi,

- Kanun'un 11'inci maddesi kapsamındaki hakları ile ilgili olarak 13'üncü maddesi uyarınca veri sorumlusuna, "Veri Sorumlusuna Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ"e uygun olarak başvuruda bulunabilmesi (YSK ile ilgili olarak Kanun'un 11'inci maddesinden muafiyet hali haricinde),
- Kanun'un 13'üncü maddesi uyarınca yapılmış olan başvurunun reddedilmesi, verilen cevabın yetersiz bulunması veya 30 gün içinde başvuruya cevap verilmemiş olması durumunda Kanun'un 14'üncü maddesi uyarınca Kurul'a şikâyet hakkını kullanabilmesi,
- Ayrıca hakları ihlal edilen kişilerin genel hükümlere göre tazminat hakkı saklı olup yargı yoluna başvurulabilmesi,
- İlgili kişilerin 6698 sayılı Kanun kapsamında haklarını kullanırken "İlgili Kişinin Hak Arama Yöntemleri" rehberine göre hareket edebilmesi mümkündür.

11. ÖNERİLER VE TAVSİYELER

Seçim süreçlerinde kişisel verilerin işlenmesi faaliyetleri, seçim mevzuatının yanı sıra kişisel verilerin korunması mevzuatı da dikkate alınarak bu rehberde yer verilen değerlendirmeler çerçevesinde gerçekleştirilmeli, genel ilkelere uygunluk, geçerli bir işleme şartına dayanılması, Kanun'da veri sorumlularına getirilen yükümlülüklerle uygun hareket edilmesi, ilgili kişilerin haklarını kullanmalarına imkan sağlayacak şekilde hareket edilmesi, veri güvenliğine ilişkin teknik ve idari tedbirlerin veri sorumlularınca alınması hususlarına riayet edilmesi önem arz etmektedir.

Nasuh Akar Mahallesi 1407. Sokak
No: 4 Balgat-Çankaya/ANKARA
0 (312) 216 50 00 // www.kvkk.gov.tr